

Sommeråpent

Sommeren nærmer seg, og mange gleder seg til ferie og fri. Men kirken sover aldri! Sommeren kan være en hektisk tid i kirken. Vigsler, begravelser og gudstjenester skal fortsatt holdes, og det er færre å fordele dem på.

Takk Gud for gode sommervikarer! Vi ønsker at dette nummeret skal være en ressurs både for erfarne prester som skal holde sommeråpen kirke, og ikke minst for studentene som er ute i sitt første sommervikariat. Nummerredaktørene denne gangen er prest i Oslo domkirke Valborg Orset Stene, som har mye erfaring med Åpen Kirke, og sommervikarveteran Marte Holm Simonsen, som rakk fem somre som prestevikar i løpet av studietiden.

Første del av sommernummeret er rettet litt ekstra mot teologi-studenter som er i sine første sommervikariater. Vi har intervjuet et utvalg av yrkesgruppene du vil møte på når du jobber i kirken. Generalsekretær i fagforeningen Presteforeningen, Anna Grønvik, gir oss innblikk i hva som er viktig for den som skal ut i sommervikariat for første gang, og kanskje noen påminnelser for de menighetene som skal motta studentvikarer i sommer. Organisten, gravferdsbyrået, kirkevergen og gravplassarbeiderne kan være gode støttespillere når du er ute i sommervikariat. Underveis i intervjuene dukker det opp mange praktiske tips, og svar på spørsmål som vi selv har lurt på. Hva gjør du hvis du glemmer å lese kransene i en gravferd? Hva gjør egentlig den mystiske kirkevergen? Og hva er det aller morsomste med å jobbe som gravplassarbeider? Vi har også intervjuet en av teologistudentene som er sommervikar for første gang.

Også sommeren 2021 blir Norgeferie for de aller fleste. Mange kommer til å farte til fjell- og fjordbygder, og se steder hvor de aldri har vært før. For en del av oss er det å besøke bygdas kirke en viktig måte å bli kjent med stedets kulturhistorie på. Noen vil også komme inn i kirken hvor foreldrene ble gift eller besteforeldre ble gravlagt. Men mange steder kommer en til lukket dør. Ønsket om flere åpne kirkerom har lenge vært et tema i landet vårt. Ønsket kommer fra lokalbefolkningen, fra turister, kunst- og arkitektur-interesserte, og fra pilegrimer. I mai utga Kirkerådet et veiledningshefte «Åpen kirke», som ønsker å være til inspirasjon for menighetsrådene og tilsatte i kirkene. I heftet fins forslag til framgangsmåter og ulike modeller for å holde åpen kirke, både med og uten tilsyn. Nytt norsk kirkeblad presenterer deler av heftet, med tillatelse fra Kirkerådet. Kanskje mange finner inspirasjon til å åpne den lokale kirka allerede i sommer?

En del kirker i landet vårt er etablerte turistmål og mye besøkt. I artikkelen *Sommeråpne kirker, selvoverskridelse og turistindustri* reflekterer førsteamanuensis Halvard Johannessen over kirketurisme og kirkebesøk i en sekulær tid. At kirkebesøk har fått så stor plass i en sekulær turistindustri, er religionsfilosofisk interessant. Det mange søker i kirkene er noe av den meningen eller livsfylde som har gått tapt i vår tid: «Kirkebyggene står som arkitektoniske påminnere om at det finnes en dimensjon som overskrider vårt her og nå, på det transcendent», skriver Johannessen. Forvaltningen av kirkebygg i turistsesongen står ofte i fare for å bli kommersiell og markedsstyrt. Kan det bli en konflikt mellom nødvendig inntjening og å ta vare på kirkens verdier som åpen og gratis? Eller kan utviklingen av kirkene som turistmål også vekke vår bevissthet om hvilken kraft som ligger i et helligsted? Johannessen peker på at å styrke kirkens autentisitet som helligsted er det samme som å ta vare på det turistene også søker.

I den tredje artikkelen om åpne kirker, tar sokneprest Marit Skjeggstad oss med til Kampen kirke og erfaringer under pandemien. I en nedstengt by og med avlyste gudstjenester har lokalbefolkningen strømmet til kirken. Besøkstallene i påsken var tidoblet sammenlignet med året før pandemien. Hva kan vi ta

med oss fra åpen-kirke-erfaringene under pandemien? Kan det tenkes at de åpne dørene uten arrangement har gjort at mange har fått et tryggere eieforhold til «*sin*» kirke, at de kunne ta det i bruk på sin egen måte, istedenfor å kjenne på fremmedhet og utenforskap i møte med kirkens liturgi? Hva sier dette om rom og eksistens og kirketilknytning i vår tid?

Synnøve Sakura Heggem står for sommernummerets poetiske bidrag, en refleksjon over japanske shinto-porter og norsk salmetradisjon. Kanskje åpner den noen porter i sommersinnet vårt også?

Vi håper at vi ved å sette Sommeråpent på agendaen kan gi inspirasjon til tenkningen om hva kirken er og skal være i tiden framover.

Måtte sommerens gleder og gaver åpne seg for den enkelte av dere, og forhåpentlig gi noen viktige hvilepauser! God lesning, og god sommer!

Valborg Orset Stene og Marte Holm Simonsen
nummerredaktører